

Seminář Drážního úřadu 4.11.2020

Novinky v oblasti ECM - 2020

Bc. Rostislav Kolmačka, DiS.
vedoucí odd. MHD, interoperability a ECM

- Každému vozidlu se před použitím na síti přidělí subjekt odpovědný za údržbu a tento subjekt musí být zapsán v registru vozidel v souladu s článkem 47 směrnice (EU) 2016/797.
- Aniž je dotčena odpovědnost železničních podniků a provozovatelů infrastruktury za bezpečné provozování vlaku, **subjekt odpovědný za údržbu zajistí, aby vozidla, za jejichž údržbu je odpovědný, byla v bezpečném provozuschopném stavu.**
- Za tímto účelem pro ně zřídí **system údržby**, jehož prostřednictvím:
 - a) zajišťuje, aby byla vozidla udržována v souladu s knihou údržby každého vozidla a s platnými požadavky včetně pravidel pro údržbu a příslušných ustanovení TSI;
 - b) zavádí nezbytné metody hodnocení a posuzování rizik stanovené v CSM;
 - c) zajišťuje, aby jeho subdodavatelé prováděli opatření k usměrňování rizik tím, že použijí CSM pro sledování a aby tak bylo i stanoveno ve smlouvách, které budou sděleny na žádost agentury nebo vnitrostátního bezpečnostního orgánu;
 - d) zajišťuje zpětnou výsledovatelnost činností údržby.

- Pojem „**subjekt odpovědný za údržbu**“ (ECM) byl zaveden *Nařízením Komise (EU) č. 445/2011* ze dne 10. května 2011 o systému udělování osvědčení pro subjekty odpovědné za údržbu **nákladních vozů** a o změně nařízení (ES) č. 653/2007 – dále „NK 445/2011“, které rozvinulo prozatím pouze obecná ustanovení Směrnice o bezpečnosti železnic 2004/49/ES.
- Drážní úřad vydal *Metodický pokyn č.j. DUCR-11811/17* pro získání, změnu, nebo obnovení osvědčení pro subjekty odpovědné za údržbu náklad. vozů a osvědčení pro funkce údržby.
- Nová *Směrnice evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 ze dne 11. května 2016 o bezpečnosti železnic* už pracuje s pojmem „subjekt odpovědný za údržbu“, stanovuje **nutnost evidence ECM pro všechna vozidla** (totéž i směrnice o interoperabilitě 2016/797) a nastiňuje záměr rozšíření certifikace ECM na všechna vozidla, nikoliv pouze nákladní vozy.
- Od **16. června 2020 – nezávisle na 4. železničním balíčku** – nové *Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/779 ze dne 16. května 2019* kterým se přijímají podrobná ustanovení o systému udělování osvědčení pro subjekty odpovědné za údržbu vozidel podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 a zrušuje nařízení Komise (EU) č. 445/2011.
- Drážní úřad vydal nový *Metodický pokyn pro získání, změnu, nebo obnovení osvědčení pro subjekty odpovědné za údržbu a osvědčení pro funkce údržby* – je k dispozici na webu DÚ.

System údržby je definován v Článku 14, odst. 3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 a požadavky rozepsány v Příloze II prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/779.

System údržby se skládá ze 4 funkcí údržby, které je možné certifikovat i samostatně:

- a) **funkce řízení** – dohlíží na funkce údržby b), c) a d), vzájemně je koordinuje a je odpovědná za celkovou funkčnost systému, jehož cílem je zajistit bezpečný stav vozidla v provozu;
- b) **funkce rozvoje údržby** – spočívá v odpovědnosti za správu dokumentace o údržbě, jejího uspořádání, udržování její aktuálnosti a využívání zkušeností z údržby a provozu;
- c) **funkce řízení údržby vozidlového parku** – jejím účelem je řídit vyjímání vozidel z provozu za účelem provedení údržby (a oprav) a jejich vracení do provozu po provedení údržby (oprav);
- d) **funkce provádění údržby** – jedná se o vlastní technickou údržbu vozidla nebo jeho částí (tj. železniční dílny), včetně nezbytného vydávání dokumentace pro uvolnění do provozu. Funkce „d“ se dále člení na pětici úrovní údržby, které blíže specifikují požadavky na dílnu.

Každý ECM musí mít buďto vlastními silami nebo dodavatelsky pokryty všechny funkce údržby!

OSVĚDČENÍ PRO SUBJEKT ODPOVĚDNÝ ZA ÚDRŽBU
o uznání systému údržby subjektu odpovědného za údržbu (SOÚ) v Evropské unii v souladu se směrnicí 2004/49/ES a nařízením (EU) č. 445/2011

1. SUBJEKT ODPOVĚDNÝ ZA ÚDRŽBU, KTERÉMU BYLO UDĚLENO OSVĚDČENÍ

Úřední název: **ČD Cargo, a.s.**
Úplná poštovní adresa: **Jankovcova 1569/2c 170 00 Praha 7- Holešovice, PSČ 170 00 Česká republika**
Podnikatelské registrační číslo: **281 96 678** DIČ pro účely DPH: **CZ28196678**

2. ORGÁN UDĚLJÍCÍ OSVĚDČENÍ

Úřední název: **Drážní úřad**
Úplná poštovní adresa: **Wilsonova 300/8, 121 06 Praha 2 - Vinohrady, Česká republika**
Referenční číslo orgánu udělujícího osvědčení: **CZ/30/0017/0001**

3. ÚDAJE O OSVĚDČENÍ

Toto je: nové osvědčení
obnovené osvědčení
aktualizované / změněné osvědčení Identifikační číslo SOÚ předchozího osvědčení: **CZ/31/0012/0002**

Platnost od: **02.10.2017** do: **02.10.2022**

Typ společnosti: **železniční podnik**

4. ROZSAH ČINNOSTÍ SOÚ

Zahrnuje cisternové vozy na nebezpečné věci
Zahrnuje jiné vozy specializované na přepravu nebezpečných věcí

5. DALŠÍ INFORMACE

Zpráva č.j.: **DUCR-54679/17/JI**
Datum vystavení: **27.09.2017**
Evropské identifikační číslo: **CZ/31/0017/0002**

DRÁŽNÍ ÚŘAD
Ing. Ondřej Fanta, Ph.D.
ředitel sekce provozně - technické

Certifikát SOÚ (ECM)

Osvědčuje plnění funkce „a“ systému údržby. Jde vlastně o „průkaz existence SOÚ“.

Certifikát FÚ (MF)

Osvědčuje plnění funkcí „b“, „c“ a/nebo „d“ (zaškrtně se na certifikátu). Dílny mají jen „d“.

Certifikační autoritou pro ECM je v ČR výhradně DÚ.

Certifikáty všech certifikovaných subjektů lze najít na webu ERADIS <https://eradis.era.europa.eu>

OSVĚDČENÍ PRO FUNKCE ÚDRŽBY
o uznání systému údržby v Evropské unii v souladu se směrnicí 2004/49/ES a nařízením (EU) č. 445/2011

1. ORGANIZACE, KTERÉ BYLO UDĚLENO OSVĚDČENÍ

Úřední název: **ČD Cargo, a.s.**
Úplná poštovní adresa: **Jankovcova 1569/2c, Praha 7- Holešovice, PSČ 170 00 Česká republika**
Podnikatelské registrační číslo: **281 96 678** DIČ pro účely DPH: **CZ281 96 678**

2. ORGÁN UDĚLJÍCÍ OSVĚDČENÍ

Úřední název: **Drážní úřad**
Úplná poštovní adresa: **Wilsonova 300/8, 121 06 Praha 2 - Vinohrady, Česká republika**
Referenční číslo orgánu udělujícího osvědčení: **CZ/30/0017/0001**

3. ÚDAJE O OSVĚDČENÍ

Toto je: nové osvědčení
obnovené osvědčení
aktualizované / změněné osvědčení Identifikační číslo předchozího osvědčení: **CZ/33/0017/0002**

Platnost od: **01.07.2019** do: **02.10.2022**

Typ společnosti: **železniční podnik**

4. ROZSAH ČINNOSTÍ ÚDRŽBY

Zahrnuje cisternové vozy na nebezpečné věci
Zahrnuje jiné vozy specializované na přepravu nebezpečných věcí

5. FUNKCE ÚDRŽBY

Rozvoj údržby ANO NE
Řízení údržby vozového parku ANO NE
Provádění údržby ANO NE

V případě částečných funkcí údržby, částečné funkce, na které je tato žádost podávána (viz seznam v příloze III nařízení (EU) č. 445/2011):
provádění údržby - úroveň 5 podle ECM Certification - Application guide

6. DALŠÍ INFORMACE

Osvědčení platí pro: **ČD Cargo, a.s., Generální ředitelství: Jankovcova 1569/2c, 170 00 Praha 7
ČD Cargo, a.s., SOKV České Budějovice: Novohradská 393, 370 01 Č. Budějovice
ČD Cargo, a.s., SOKV Ostrava: Přednádraží 35, 702 00 Ostrava Přívoz
ČD Cargo, a.s., SOKV Ústí nad Labem: Pátomlý 1516/7, 400 01 Ústí nad Labem**

Zpráva č.j.: **DUCR-54679/17/JI**
Datum vystavení: **27.06.2019**
Evropské identifikační číslo: **CZ/33/0019/0002**

DRÁŽNÍ ÚŘAD
Ing. Jan Lehovec
ředitel sekce provozně - technické

Ke dni 31.10.2020 máme v ČR:

- Celkem **38** aktivních Subjektů odpovědných za údržbu nákladních vozů, certifikovaných dle nařízení Komise (EU) č. 445/2011.
- Celkem **5** aktivních samostatně certifikovaných údržbářských dílen pro nákladních vozy (držitelé pouze certifikátu FÚ pro funkci Provádění údržby), certifikovaných dle 445/2011.
- Prozatím **1** samostatně certifikovanou údržbářskou dílnu pro nákladních vozy (pouze certifikát FÚ pro Provádění údržby) již dle prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/779.
- Ve stádiu posuzování jsou první **2** žádosti o certifikaci pro Subjekty odpovědné za údržbu a funkce údržby dle prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/779.

Výhledový stav:

- S rozšířením povinné certifikace ECM na všechna vozidla se počet Subjektů odpovědných za údržbu dle předběžných odhadů zdvojnásobí až ztrojnásobí. **Velmi** bude záležet na osvobození od povinné certifikace pro subjekty odpovědné za údržbu historických vozidel (zakotveno v připravované novele ZoD), kterých jsou desítky a na postupu provozovatelů speciálních vozidel, u kterých je velké množství ECM pro malé počty vozidel (budou se např. v ECM sdružovat?).

- Požadavky prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/779 musí **do 16.6.2022** splňovat všechny subjekty odpovědné za údržbu **všech železničních vozidel** mimo stanovených výjimek (dosud se povinná certifikace ECM týkala pouze nákladních vozů).
- Základní myšlenky, principy a postupy jsou shodné s nařízením Komise 445/2011.
- Osvědčení SOÚ a FÚ mohou být vydána samostatně pro různé kategorie vozidel (nemá v praxi zásadní význam, DÚ upřednostní sloučení kategorií do společného osvědčení).
- PNK (EU) 2019/779 zavádí do oblasti údržby nový pojem „konstrukční části zásadně důležité pro bezpečnost“. Tyto konstrukční části kolejových vozidel primárně definuje výrobce a musí být zaznamenány v technické dokumentaci (knize údržby) i se všemi zvláštními pokyny k jejich údržbě. Každý ECM může tento „seznam“ dle potřeby měnit.
- Obecně klade PNK (EU) 2019/779 větší důraz na proces řízení rizik dle PNK 402/2013.
- U dopravců a správce infrastruktury, kteří udržují vozidla jen pro svou vlastní potřebu, existuje možnost zahrnout prověření systému údržby do osvědčení o bezpečnosti. Takový ECM pak nebude mít samostatné certifikáty SOÚ a FÚ, **vlastní proces certifikace (včetně každoročních kontrol) se ale neliší**, budou jej provádět i stejní zaměstnanci DÚ.

Co Vás čeká, aneb jak asi vypadá běžný „všední život“ ve firmě, která je ECM?

- Mylná je představa, že ECM je něco, čemu je nutné se věnovat jen pár dní předtím, než přijede na kontrolu Drážní úřad (1x ročně pravidelný dozor), **jde o soustavnou činnost**.
- Základem činnosti ECM je trvalý dohled nad provozovanými vozidly – hlídání lhůt a/nebo proběhů pro provádění pravidelné údržby, prohlídek a kontrol (TK, UTZ, ...).
- Dále evidence a/nebo dohled nad používaným materiálem – doklady od náhradních dílů (vč. archivace), evidence dokladů či dat o vyřazení vozidel z provozu a jejich zařazení do provozu, záznamů o provádění údržby (zpětná dohledatelnost), aktualizace a vedení dokumentace k údržbě vozidel, včetně zaznamenávání nových poznatků, sledování a vyhodnocování bezpečnostních doporučení DÚ, DI, jiných ECM a organizací z oboru (sdružení provozovatelů vozů, ...), provádění interních auditů na systém údržby, dohled nad odbornou a zdravotní způsobilostí zaměstnanců, zpracování výročních zpráv, ...
- Při jakékoliv změně v systému údržby provádění analýzy a případného řízení rizik (interní „brainstorming“, na co vše má změna vliv) a zpracování PNB dle PNK 402/2013.
- ...a mnoho dalšího. Obvykle nelze svěřit ECM ve firmě jako „další činnost“ jedné osobě!

S ohledem na počátek aplikace prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/779 v České republice od 16. června 2020 zpracovalo oddělení MHD, interoperability a ECM nový *Metodický pokyn pro získání, změnu nebo obnovení Osvědčení pro subjekty odpovědné za údržbu železničních kolejových vozidel a Osvědčení pro funkce údržby*. Metodický pokyn (MP) je k dispozici na webu DÚ v části: www.ducr.cz/cs/legislativa/metodicke-pokyny/drazni-vozidla/ecm-a-svarovani .

Metodický pokyn v sobě zahrnuje veškeré potřebné informace pro žadatele, jako je popis problematiky a definice pojmů pro nastavení společného „komunikačního jazyka“, postupy a zásady pro udělování, změnu a obnovení osvědčení a řadu praktických informací.

Přílohou MP jsou formuláře žádostí o osvědčení SOÚ i FÚ (obvykle jsou podávány současně) a tabulka Přehled plnění požadavků prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/779, kterou žadatel po vyplnění dokládá na DÚ jako jeden z hlavních podkladů pro certifikační proces.

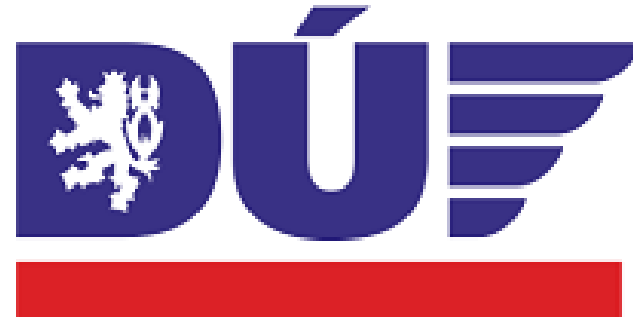
V případě jakýchkoliv dotazů k metodice (vč. požadavků na její doplnění) i vlastní certifikaci se s důvěrou obraťte na zaměstnance Drážního úřadu, odd. MHD, interoperability a ECM.

S ohledem na to, že Agentura Evropské unie pro železnice (ERA) dosud nevydala Certification scheme a certifikuje se dle Clarification Note ERA 1172/001 V.2.0, bude MP ještě aktualizován.

Zaručený recept na úspěšné zdolání procesu certifikace neexistuje. **Co ale doporučujeme?**

- 1) Řádně si prostudovat (ne pouze přečíst) alespoň Článek 14 směrnice evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 a celé prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/779.
- 2) Prostudovat zmíněný nový MP Drážního úřadu a pečlivě si vyplnit tabulku *Přehled plnění požadavků prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/779* z přílohy tohoto MP. Do tabulky si přesně zaznamenat, kde v kterých interních dokumentech společnosti je požadované téma řešeno a zamyslet se nad tím, zda to ve firmě opravdu tak i funguje. Častou závadou, kterou DÚ zjišťuje při kontrolách, je praktické neplnění toho, co má firma v interní dokumentaci správně nastaveno. **System údržby musí být funkční!**
- 3) Obvykle je v návaznosti na předchozí krok nutné ve firmě nastavit nové procesy a s tím souvisí také aktualizace interních předpisů společnosti (**pozor, zabere to nějaký čas**).
- 4) Až je tabulka úspěšně vyplněná a všechny interní postupy řádně fungují, je správný čas na podání žádosti o certifikaci Drážnímu úřadu. Celý proces může (dle vytížení DÚ) trvat několik měsíců, **doporučujeme žádost podat s předstihem alespoň 3 až 5 měsíců!** Připomínáme, že po 16.6.2022 by už neměl být v Evropě žádný ECM bez certifikace.

- 1) Směrnice evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 ze dne 11. května 2016, o bezpečnosti železnic.
- 2) Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/779 ze dne 16. května 2019, kterým se přijímají podrobná ustanovení o systému udělování osvědčení pro subjekty odpovědné za údržbu vozidel podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 a zrušuje nařízení Komise (EU) č. 445/2011.
- 3) Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 402/2013 ze dne 30. dubna 2013, o společné bezpečnostní metodě pro hodnocení a posuzování rizik a o zrušení nařízení (ES) č. 352/2009.
- 4) Clarification ECM accreditation scheme ERA1172/001 V1.0 – Sectoral scheme for accreditation and recognition of ECM certification bodies under the Commission Implementing Regulation (EU) 2019/779
- 5) Směrnice evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/797, o interoperabilitě železničního systému v Evropské unii.
- 6) Nařízení Komise (EU) č. 321/2013, TSI Kolejová vozidla – nákladní vozy.
- 7) Nařízení Komise (EU) č. 1302/2014, TSI kolejová vozidla – lokomotivy a osobní vozy.

Děkuji za pozornost